

Regeringskansliet
c/o Infrastrukturdepartementet

Remiss om Transportstyrelsens redovisning av regeringens uppdrag om att analysera och lämna förslag om trängselavgifter inom den svenska luftfarten

Er beteckning: Dnr I2022/00206

Länsstyrelsens ställningstagande

Länsstyrelsen avstyrker starkt förslaget till trängselavgifter inom den svenska luftfarten på Arlanda flygplats.

Bakgrund

I uppdraget ingår att belysa om och hur ett införande av trängselavgifter inom luftfarten kan effektivisera kapacitetsutnyttjandet och främja minskad miljöpåverkan. I uppdragsbeskrivningen framgår att Transportstyrelsen ska, oavsett ställningstaganden i dessa avseenden, lämna författningsförslag om införande av trängselavgifter.

Motiv till ställningstagandet

Oklart behov och förslagets effekt på klimatpåverkan

Länsstyrelsen anser att frågan huruvida avgifter bör införas bör föregå frågan om hur dessa ska införas. Särskilt som utredningen visar att det inte nödvändigtvis finns ett behov av att minska trängseln och att införandet av en trängselavgift inte säkert kommer minska miljöpåverkan från luftfarten. Länsstyrelsen noterar också att den korta tidsramen påverkat myndighetens möjlighet att förankra förslaget hos berörda aktörer.

Ambitionen att minska miljöpåverkan är goda. Men oavsett om en avgift införs eller ej så är det problematiskt att rapporten saknar en tydlig koppling till bedömningsgrunder för att utvärdera miljöpåverkan. De indikatorer som lyfts fram i rapporten berör främst Arlandas kapacitet såsom antalet flygrörelser, passagerare och terminalernas beläggning. Det saknas en stark korrelation till miljöpåverkan. Även om rapporten berör svårigheten att identifiera kopplingar mellan trängselavgift och miljöpåverkan så står det:

"Om bristande kapacitet i luftrummet, på och omkring rullbanorna, eller inne i terminalerna gör att någon av de faktorer som nämns ovan påverkas

får det följaktligen också en inverkan på luftfartygets miljöpåverkan” (sid 19).

Vidare beskrivs att bristande kapacitet i luftrummet kan leda till att luftfartyg sätts i ”vänteläge” i luftrummet eller på rullbana, vilket leder till högre utsläpp och bullerexponering. Det saknas en koppling till dessa ”väntelägen” i analysen och om det finns förbättringspotential. Indikatorer som berör dessa aspekter bör analyseras, så att avsedd effekt på miljöpåverkan kan följas upp. Det blir än mer nödvändigt när rapporten belyser att liknande avgifter i andra länder inte har haft önskad effekt.

Förslagets tänkbara effekter och konsekvenser på boendemiljön

I Stockholms län är boendemiljön kring Arlanda flygplats en fråga som diskuteras frekvent i samband med den kommunala planeringen och tillämpningen av riksintresse flyg. Det rör sig främst om störningar från flygbuller och markbuller som drabbar boende i flygtrafikens influensområde. Det är därför angeläget att nya förutsättningar för flygtrafikens konsekvensbedöms med hänsyn till boendemiljön.

Miljöbalkstillståndet för Arlanda flygplats innehåller en reglering av användningen av flygplatsens banor som styr denna användning, förutom av meteorologiska faktorer, också utifrån trafikbelastning. Förenklat beskrivet har flygplatsen en bananvändning vid högtrafik och en annan användning vid lågtrafik. Det är fler boende som påverkas av överflygningar vid högtrafik. Länsstyrelsen har som tillsynsmyndighet över verksamheten vid flygplatsen erfarit att boende som påverkas av överflygningar på låg höjd vid högtrafik önskar en så kort period av högtrafik som möjligt. De upplever att perioderna med högtrafik redan är alltför långa. Länsstyrelsen anser mot nämnda bakgrund att Transportstyrelsens förslag, som potentiellt skulle öka perioderna av högtrafik till fler timmar under dagen, är olämpligt.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsöverdirektör Åsa Ryding med handläggare Susann Sass Jonsson som föredragande. I beslutet har även samhällsbyggnadsdirektör Mathias Wahlsten, miljödirektör Johanna Lindgren samt förvaltningsdirektör Helena Remnerud medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.